

ELS NOMS DE LES CASES DEL POBLE D'ALTET ALS ANYS 40

Montserrat CAILÀ i Jean-Paul ESCUDERO

Aquest petit recull de noms de cases s'ha fet gràcies a la memòria intacta de la senyora Francisca Guitart Minguell, nascuda a Verdú el 1922, i que visqué a Altet durant la dècada dels anys 40.

El poble d'Altet es troba a la comarca de l'Urgell, a 4 km de Tàrrega, la capital comarcal, i a 1 km de la carretera que va a Agramunt. Té 356 m d'altitud. Pertany, actualment, al municipi de Tàrrega, però havia estat agregat a la Figuerosa. Al nord confronta amb els pobles de Claravalls i Conill; a l'est, amb la Figuerosa (tots ells són ara del mateix terme que Altet), i al sud, amb Tàrrega.

El topònim Altet significaria, segons Joan Coromines, un col·lectiu en -etum, és a dir un conjunt d'altells.

Segons la Gran Geografia Comarcal, la població el 1497 era d'11 focs; el 1553, de 17 focs; el 1718, tenia 56 habitants; el 1787, 135; el 1830, 115, i el 1842, 160. Als anys 40, però, va arribar a assolir uns 300 habitants; i el 1981, segons la Gran Enciclopèdia Catalana, en tenia 134.

Els noms que apareixen al fogatge de 1497 són:

Mossen Pere Sobirats rector

Antoni Patau

Miquel Patau

Antoni Ferrer

Dalmau Rocha

Na Pere Johana viuda

Antoni Johan Buguera

Johan Marades

Andreu Franquesa

i 2 més,

i al fogatge de 1553:

Pere Rocha

Jaume P Joan

Pere Potau

Miquel Potau

Pere Sbert

Jaume Trilla

Antoni Ferrer

Jaume Ortis

Joan Garriga arrendat los

bens den Figueras Danglesola

Pere Buguera

viuda Marrades

Joan Giner

Pere Bosch

Pere Lussa

Pere Lussa

Joan Altisen

Hem ordenat la llista dels noms de les cases per carrers, o el que podria assemblar-se a carrers, perquè el poble és petit, de forma concèntrica, amb carrerons, i amb cases que tenen dues entrades, una a cada banda.

1. Cal Caminer
2. Ca la Paula

4. Cal Roig
5. Ca l'Ortís (era el cognom. No disposem d'informacions diacròniques apropiades, paral·lelament trobem un "Jaume Ortis" el 1553)
6. Cal Palou
7. El Casó de Cal Roig (era un casot deshabitat)
8. Cal Roig*
9. Cal Fatxada*
10. Cal Mirret (el seu cognom era Gener. La seva antiguitat al poble fa pensar que el Giner del 1553 podria ser el Gener actual)
11. Cal Nostramo
12. Cal Ros
13. Cal Sintovella
14. Cal Talavera (era el cognom)
15. (L'Església)
16. Cal Forner (era l'ofici del propietari. Abans s'havia dit cal Correu, perquè els qui van fer la casa eren els carters)
17. Cal Marquilles (era el cognom)
18. Ca la Munda Vella
19. Cal Pastor (no hi vivia ningú. S'hi havia estat un pastor)
20. Cal Pere de l'Ofegat (fill de ca l'Ofegat)
21. (La Rectoria)
22. Cal Sebastià
23. Cal Canari (era una caseta nova, on vivia un fill de la família)
24. Cal Doneta (el fill va anar a viure a la masia de fora del poble que també s'anomena cal Doneta)
25. Cal Garrut (era una casa nova)
26. Ca la Maria de Cal Torres
27. Cal Marido
28. Ca la Munda
29. Ca la Ramona del Garrut
30. Cal Cilo
31. Cal Torres
32. Ca l'Ortís (era el seu cognom, sense relació aparent amb l'altra casa homònima)
33. El Castell (deshabitat)
34. (L'Ajuntament i l'Escola, no hi vivia ningú)
35. Cal Bosc (paral·lelament, apareix un "Pere Bosch" el 1553)
36. (El Forn de pa, no hi vivia ningú)
37. Cal Gavatx
38. Cal Ganader

39. Ca la Llucieta o el Casó*
40. Cal Vilador de l'Estanc (es deien Viladot i tenien l'estanc)
41. Cal Botanc
42. Cal Cabaler de la Magina
43. Cal Cabaler del Roig
44. Ca la Llucieta (era la casa nova)
45. Cal Llúcio
46. Cal l'Ofegat
47. Cal Ribes
48. Ca la Cileta
49. Cal Banyot
50. Cal Canari
51. Cal Ganader (era la mateixa casa que la núm 38, partida en dos pisos: un tenia l'entrada per la porta principal i l'altre pel carrer de dalt)
52. Cal Garrut (era la casa vella que es llogava)
53. Ca l'Isidret
54. Cal Mangana
55. Cal Millo
56. Cal Moliner (no hi vivia ningú)
57. Cal Negre
58. Ca l'Obdúlia
59. Cal Panyero
60. Cal Poca-sang
61. Ca la Tecla
62. Cal Cabaler del Foradat
63. Ca la Maria del Canari
64. Cal Garra
65. Cal Caspar
66. Cal Jando
67. Ca la Magina
68. Ca la Marxanteta
69. Cal Paleta
70. Cal Viladot (era el cognom. El seu fill era el de cal Viladot de l'Estanc)
71. Cal Pere Pau
72. Cal Cabaler del Jaumetó
73. Cal Cadete
74. Cal Castell
75. Cal Comenge
76. Cal Diego
77. Cal Farran
78. Cal Ferrer (no podem recordar si venia del cognom o de l'ofici)
79. Cal Foradat
80. Cal Jaumetó
81. Cal Mangana (no hi vivia ningú, hi tenien animals)
82. Cal Pere Ros
83. Cal Viladot (també era el cognom, sense relació aparent amb l'altre cal Viladot)

- 84. Cal Pau del Rafel
- 85. Ca la Quima
- 86. Cal Serenito
- Masies fora del poble:
- 87. Cal Doneta (al camí de Tàrrega)
- 88. Cal Fatxenda (també al camí de Tàrrega)
- 89. Ca la Paula (al camí de la Figuerosa)

* Casa deshabitada per mudança a una altra, que duplica el nom d'origen.

BIBLIOGRAFIA

- COROMINES, Joan. *Onomasticon Cataloniae. Volum II.* Barcelona, 1994.
- FARRÉ, Jordi i MOIX, Andreu. *Els noms de casa de Llorenç i de Maldà.* Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1993.
- IGLÉSIES, Josep. *El fogatge de 1553.* Barcelona, 1979-81.
- IGLÉSIES, Josep. *La població de les vegueries de Tarragona, Montblanc i Tortosa segons el fogatge de 1496.* Reus, 1987.
- MOREU-REY, Enric. *Renoms, motius, malnoms i noms de casa.* Barcelona: Editorial Millà, 1981.
- GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA.
- GRAN GEOGRAFIA COMARCAL DE CATALUNYA. Fundació Enciclopèdia Catalana. 1981-85.